

پرنشبه — ۱۰ نيسان ۱۳۴۰

پرنهجي سنه — نومرو ۱۲

اداره خانه : باب

عالی جاده سنده

وقت مطبعه سنه

متصل گوشه

باشنده نومرو «۱»

صاحب و مدير

مسئولی محمد مسیح

ملی مخصوص

آبونه شرائطی :

سنه لکی ۲۵۰ ،

آلفی آیلفی ۱۲۵

فوق العاده نسخہ

ایچون ۵۰۰ و ۳۰۰

نمرو شد در .

مجموعه من هیئتتجه

طبعی تدبیر ایدلمین

آمار اعاده ایدلمز .

— ارده بسره کونده بر جیفار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، فنی ، رسمی مجموعه در —

آوروپا ادبیاتی وړ

همان برعصردن بری آوروپا آثار ادبیه سنی اوقو بوب آکلايه بيلديکمز حالده نهدن بومدت ظرفنده حقيق معناسيله برشاه اثر وجوده کثيرمک بزه نصيب اولماشدر ؟ بوؤاله قيصه حق بر مقاله ده جواب ویرمه قالقیشه حق دکم ، يالکمز بومستله مک تعمیقي ادبیاتمز وحيات فکريه مز ایچون صوگ درجه حیاتی بولدایم جهته علمه کان برقاچ سبی عرض ایتمک صورتيله نظر دتی جلب ایلمکی فائده لی کوردم .

(۱) آوروپا ادبیاتله تماس ایتمدیکمز وقت ادباسی الهامی حقیقی حیاندن اقتباس ایتمه ن بر جوق دور ادبیلر ده اولدینی کی روحی وفکری حیات مزده بر ایتمک واردی . عرب و بالخاصه ایران آثار ادبیه سنک اسیری اولان محررلر مز یازی یازارکن شخصیتلرندن صیبریلر ، صیبریلق ایستر ، بر عرب ویا بر عجم کی دوشونمکه ، حس ایتمکه غیرت ایدردی . یعنی کندیلرنده و بالنتیجه قارئلرنده بر برله پک آرتماسه بولوان ایکی شخصیت ایکی ذهنیت ، ایکی حساسیت واردی . بر اثر یازمق ایستملری زمان شانی حیاتک مولودی اولان صمیمی شخصیت ، ذهنیت و حساسیتلری بر طرفه راقه رق عرب و ایران آثارینک کندیلرنده طوغوردینی صنی ، کتابی ذهنیت و حساسیت واسطه سیله دوشونمکه و حس ایتمکه اوته دن بری الیشمش اولان محررلر مز آوروپا ادبیاتی ده روحلری نک صنی ، کتابی قسیمه تبع و تقلید ایتمدیلر . حالبوکه غرب ادبیاتنک رومانیزم دورندن اعتباراً باشلیجه وصف ممیزی بوتون الهامی شانی حیاندن آلمق ایسته مسیدر . بزم ادبیلر ایسه انجق بودورک ادبیاتی طایفه ییلمشدری . یوادیات برینه بدرجه به قدر کتابی بر ماهنده اولان قلاسیق فرانسز ادبیاتی تدقیق ایتمکه تثبیت ایسته لردی بلکه دها فضلّه موفق اولورلردی . معاصر غرب آثار ادبیه سندن ایدیهلرک یکانه استفاده غرب ادبیا سنک بوتون الهاملری ملی حیاندن شخصی حیاسندن نه صورتله اقتباس ایتمکلرنی اوکره نمکدن عبارتدی . بز بویه یامادق : اونلرک طرز تفکر ، طرز تخمسلرنی آلمق ایسته دک واونک ایچون سونوک قوباسچی وضعتیدن قورتولامادق . آوروپا ادبیاتی بوضورتله تقلید ایتمک الک فنا بر تقلید اوله جفی ادراک ایتمک . کله لرله اوینامقدن قورقماسه یدم دیردم که تقلید

داغده واقعات

نه حزیندر آفشامک او مجرائی بستمی اینورکن سورولی تهلردن وادی به .
بردنره دورولور آقان سورلک سنی
آفشامک سکوتی داغله حس ایتمن دیبه .

ناکولدن یوکسلن حزین بر مصراع کی
آغاجلر ایچنده اسن روزگار سسله نیر .
کوکار ، حسدن اورولش ازی بر آغ کی ،
کوکار ، مور کولکله کیت کیده قسله نیر .

کوش بوجه داغله صوگ سوزنی سولیده
بر سسزک او یانیر اوزاق ، یاقین کولیده
بو سسزک ایچنده بوتون طبیعت بوزدر .

آرتیق نه روزگار أسر ، نه قیملدایر بر دال ..
وداع ایدن کونئی قانی کوزلره سوزدر
قایلرک اوستنده افته دالان بر قازمال !

۱۹۲۳ رودپ امین رجب

طرفندن تبدیل ایدیلن حزین قسملر (بهتوفن) ده یکی بر شکل
آلبور ، یعنی شیمدیک موسیقی آچبور . بو متروی ، قوتلی ،
عالیجناب وجوق جدی آدم بوتون حس واضطرابلری ،
بوتون جدال و محرومیتلری موسیقیه اظهار ایتمکه جسارت
ایندی . بهتوفن ، بوتون سعاجی شیرلی یونان بر قاصیرغه ، دها
طوغریسی بشریت قارشینده اعترافنده بولوان برولی کی ایدی ،
امثالی اولمایان بو خارقه آدم (باخ) و (هاندل) کی سلفلری
خرمته قارشیلادی کی کندیسندن صوکر کان بوتون
موسیقیشناسلر ده اولک فوق البشر یو یوکلی اوکنده اکیلیدیلر .
چونکه او (۱۹) نجی عصرک حرادامی تمیل ایدیسوردی .
یوندن صوکر کان (شوهرت) ، (شومان) (مهنده لسون) ،
(ودهر) کی استادلر (بهتوفن) که ایزنی تعقیب ایدر دکن
عمومی و معضل حسلرک افاده سنه محرم و شخصی حسلرک تصورلری
علاوه ایتمدیلر . احتراصلی موسیقیشی کاملاً درامه اقتاد
ایتمدیرن (واغتر) یدم ذکر ایتمکدن صوکر خارجی
پرنسیپلر ده برلرندن آریلان بوموسیقی دورلرنک تاریخ
قارشینده قادر یکوجود و واضح رجریان اولدینی کورمه مک
مکن دکدر .

دارالفنون روحیات مدرسی

مصطفی شکیب

ایکي دکل بلکې بر جوق منطقي وارد. محیطه کوره قانعترینه آیری نوات پامایانرمز وحی اونلردن جوق فداکارلق ایتمه بنلرمز زدر. دبیله بیلرکه (۱) بونده استبدادک نه قباحی وار (۲) استبداد اورته دن قاتقلی اون بش سنه اولدی (۳) بومستلنک ادبیاته نه مناسبتی اوله بیلر. بواوج اعتراضه قصهجه جواب ویرلم:

۱ - استبداد همیزی بالکیز باشقه درلو دوشونمکه باشقه دورلو اداره کلام ایتمکه آلیشدر مامش عینی زمانده بواش بواش دوشونمکه و یا خارجه دکی مانعه لری نظر اعتباره آلهرق برطاقم قیدلر آلتنده دوشونمکه سوق واجبار ایتشدر.

۲ - استبداد اون بش سنه دتیری قاتقلدی، فقط اونک بزه ویردیکی فکری اعتیاد تمامیه زائل اولماشدر. بوتون ایزلری روحزدن سیله بیلک آتخق نمادی برادمان سایه سنده قابل اولور. بوکی اعتیادک ایدینی تخریباتی آفرده دمومه بریه سنده یک کوزل تصور و تحلیل ایتشدر. لورازو نامنده یوکسک روحلی، حرشته عاشق براصیلزاده مملکتی فلورانه دوقنک استبدادندن قورتارمق ایستور، اله بر فرصت کچرمک وامینتی قزاقق ایچون دوقنک مداهنی اولیور و موقع و مزاجیه غیر قابل تالیف برطاقم ایشلر کورویور. نهایت بوفا اعتیاد کندیسنده ایکنجی برطیعت اولیور. لزومی اولدینی حالده صرف آلیشقیلنق ساقه سیله بلا اختیار آتاق روحلی برانسان کی دوشونور و بشقه لری اغفال ایتمکه قالیقشور. ایسته بزده آتاشی یوقاری لورازو ونک وضعیتمده یز.

۳ - بوم شلنک ادبیاته اولان علاقه سی آشکاردر. ادبیات فکریلرک، حسیلرک، تمایلاتک بدیی برسکله افاده سندن باشقه برشی دکدر. اونلر صاف و صمیمی اولمازسه اویریتیل، ولود بر ادبیاتک میدانک کلی امکانشدر.

۴) اسانزیکي فکرو حسیلری افاده بیله چک شکله انکشاف ایتمه مشدی. بوانکنافک برآن ول حصولیزر اولسنی تأمین ایچون یاییله جق الک انی تدیر غمیک شاه اثرلری سانسزه نقل ایتمکدی. حالیکه برعصردن بری طویدیفمز یول اوپول دکدر. ترجمه ایتدیکمز اثرلرک قسم اعظمی سفلی ادبیاته عاید برطاقم رومانلردر. معافیله صولک سنه لرده بووادیده ده اینی چالیشلشمش اولدینی تسلیم ایتلی یز.

۵) دینی حسیانه ادبیانده بر ویرمدک. دینیز کورونوروم قورقوسیه هیچ کیمسه و نقطه لره تماس ایتمه مشدر. دین آیری، ادبیات آریدر قاعده سی اوزون مدت حکمفرما اولمشدر.

مساعد اولمایان برادیاتی الک مکمل بر صورتده تقلید ایتمک اونی قطعاً تقلید ایتمه ممکن اولور.

ب) فقط عدم موفقیتمزک برنی آتخق بو نقطه ده آرامق طوغری دکدر. غرب ادبیاتیه کسب انسیت ایتمه من نسبت بیکدر. آوروپا متفکرلرینک یونان ادبیاتی قسماً آکلامق ایچون بر عصرلق و تماماً قاورایه بیلک ایچون ده اوچ عصرلق قدر بر عجبیلک دورمی کچیردکری دوشونمک اونلور - ق کندیزی بو خصوصده معذور کورمه من ایجاب ایدر. مع التأسف الک بسیط فکریلری کشف ایتمک زمانه متوققدر. (برشی اوله بیلک ایچون اینی کو تو بسلکی محافظه وانکله اکثفا ایتمک لازمدر) فکری یک بسیط و تطبیقی یک قولای کورونور، اوله اولدینی حالده بودستوری آتخق اوتوز، قرق یاشنه کلدکدن صوکره تعقیب ایده بیلورز. ادبیاتیزکده سن رشیده واصل اولنجهیه قدر، او قودینی بارلاق جهلری جیلز یازیلری آراسنه صبیقشدر برمیقتی موقعده قالمی ضروری ایدی.

ج) نه دیرسه دینون شرقیله غرب آره سنده یک دور یوز سنه نیک آجیدینی بر اوچوروم وارد. دورقهایک آوروپا مدنیت و ادبیاتک تمامیه نصرانی برماهینده بولدیفته دائر اولان ادعای احتمال برآز مفرطانه در. فقط هر حالده بر شرقی ایه بر غربی قولای قولای آکلاشمیور، آکلاشدرلری ظن ایتدکری زمان بیله بو آکلاشمه کلمه لره قالیور. هر بریسی کله لک آره سنده باشقه مفهوم لر کور یور. تمثیل آتاشنده شخصیتلری غائب ایتمکه برابر شرقی خریستانلرک غرب مدنیتی منشأ لری فورقیز اولدینی حالده اسلاملردن ده اچابوق تمثیل ایتدکری محققدر. اسلامیت ایه خریستانلرک ایکی عالم آره سنه قومش اولدینی تلقی آریلغی اورته دن قالدیرمق، بر برینه اهر جهت یاباشی اولان ایکی طرز تحسین و تفکری تالیف ایتمک معظم، فقط چین برایشدی، اودرجه چین که شیمی یه قدر باشارامادیندن طولانی ادبیاتیزی موفقیتمز لکه ایتام ایتمکه دیم وارمیور.

د) استبداد سنه لریک روحلرمزده وضع ایتدیک صمیمیتیزلک، فکری دایماً آجیدن آجیه سولیکدن اجتناب ایدن بر محررمز بکا، بری کندیسنه و دیگر ی باشقه لرینه مخصوص اولمق اوزره آیری آیری ایکی منطقه مالک اولدینی اعتراف ایتدی. برآز جام صبیقلی فقط مخاطم حق ایدی. برآز دوشونوندکدن صوکره بن ده کندی کندیته اعترافه مجبور اولدم که چوغرمزک

موسیقی رمیات

۱

« دارالالخان » ك بر موسیقی مجموعه‌سی جیقارمق ایسته بيشك اهمیتده شکیب بکله تماماً متفهم فقط بن دارالالخانك بوسفرکی تشکلی اساساً باشلی ایشه بر حادّه ، بدیی واجتماعی بر انقلاب آناختاری دیه تالقی نه تمکدیم . جیقاریلایق مجموعه بوموسیقی مرکزینك بر تفکر عضوی یارامق ، کندینه مخصوص عضویتی حسن تدیرمك ، بو عضویتله تأسس وتعین نئمك ایسته دیکنه ، یعنی دویبدوغنی بر احتیاجه دلیلدر ، اؤدت ! یالکیز ، بن او مجموعه نك حقیقه دووولش بر احتیاجی ونه درجه به قادار ترجمان اولاجندن شهبه ملیم : چونکه حالا کندی کندیمه صورمقدمه :

— بالذات دارالالخان ، بو کونکی شکلی هانکی احتیاجه مدیوندر ؟ بو کونکو جموی وارلغی هانکی حیات میلی چاقایوب ، سورو کله یوب ده بو کون دوغو رمشدیر ؟ آکلادی ، بولدی می ؟ بالذات دارالالخان ، کندی اوزده رنده شعورلاشان احتیاجی قاورامشمیدر ؟

غالباً اون سنده « دارالالخان » اسمی اولدوغنی حالده اونك ، مؤثر موجودیتی ، عاداتیکی دوغوش کبی ، بو کون حسن تدیرمش اولماسی نهدندر ، ندر ؟ بونی یالکیز والی حیدر بکک شخصی تشبیه و تقدیر بدمی آریالم ؟ فقط او ؤسسهنك صیغایاجنی قادار مراجعت نهدنلرك چوقلمی ملتك بئلكندن کلن بر جواب ده کیلمیدر ؟ بنجه حیدر بک ، ضیا کوك آپ بکک « منتشر » ده دیکی ملی بر تمایلی رسمی بر تأثیر ایله معضی قیلمشدیر ؟ یعنی بو منتشر تمایل ، رسمیتی بیله ملتم نهدنك قادار قوتلیدر . دقت نهدلم : تورک ملتده بالذات حیاندن جوشان وحیات ایچنه دالوب کندینی وطیعتی بولق ایسته بن یکی وآینه ان بر ذوق تشکلی نهدیور . انقلابك بزه کوسهر دیکنی شی کندیمیز ؟ کندیمیزی ، طبیعی ، کائنات ایچندکی وضعیتمزله کوره کچکز ؛ شو حالده کندیمزه تقدیمز ، کندیمیزی رؤیتز سببیه جواریمزه ، اطرافزده نظر لیمیز ایسته ر ایسته مز جهو ریلیدور . حالبوکه بز شیمدی به قادار ، الحاحیه اسلامی مفکورنك صالانیدنی وعالمیتی قایب نهدیکی کوندن بهری بئلكمیزی کورمه رك ، بئلكمیزی بر ایکی برجهده بولق ایچین اوموز وه رنك ، کندی حسابزده

ملی !..

— ۲ —

انتظار ایدیلنه :

دردلی کونکل یانا یانا ،
پالواریورینه ساکک
یازیق اولور کیرمه قانه
بنی دیکله گوزل آهو !..

*

سندن بشقه نه آشم وار ،
نه پارلایان گونشم وار ،
پوره کده آشم وار ،
گوزلیمه کیرمز اویقو !..

*

صاحبسك ... بكا ایتان :
سودالیر دیز یالان ،
قورولالی ، بلكه ، جهان
گوزمه مشدر بویه شوخی !..

*

گونکل دینه بر کتایدر :
وجودیز اوکا قایدر ،
فرقتك بک خرابدر ،
بو کتایی گوزدن اوقو !..

*

سودا باشه بردن گلیر :
طن ایغه که سندن گلیر ،
ایلدن دگل ، بندن گلیر
بو جهاندن بوجه دویقو !..

عارف روزگار

بر عصر دن بری یارلش اولان مناجات وقصیده لری کوزدن کچیر بر سهك موضوع وروح اعتباریله همان همان بر در . معلوم اولدینی وجهه رومانیکلر دینی حساباتی ادبیانه ادخال ایتك سایه سنده درکه ادبیانه یکی وولود بر جیفیر آچمشلور . شهبسز ، دینی افکار وحیاتی دین انحصار جیلرینك نظارتی آلتنده بولدقه ، وکندی کهنه تلقیلرینی هر کسه هیچ اولمازسه رسماً قبول ایتدیرمك صلاحیتی حائز اولدقه دین ادبیانه کیره مزیدی . بونك مسئولیتی محرر لر مزه یو کئتك انصاف سزلق اولور . دینك سربست قالمسی وبو خصوصده کی تلقیلرک بلا قید و بی پروا افاده ایدیله بیلمسی کرک ادبیاتك کرک دینك منفعتی ایجابندندر .

دارالفنون غرب تاریخ ادبیاتی مدرسی

بوسف شریف

*—